

POLSKA I JUGOSŁAWIA

po II wojnie światowej

POLJSKA I JUGOSLAVIJA

posle II svetskog rata

POLJSKA I JUGOSLAVIJA

posle II svetskog rata

PRIREDILI

Momčilo Pavlović, Nebojša Stambolija,
Andrzej Zaćmiński

Bidgoš 2016

POLSKA I JUGOSŁAWIA

po II wojnie światowej

POD REDAKCJĄ

Momčilo Pavlovicia, Nebojšy Stamboliji,

Andrzeja Zaćmińskiego

Bydgoszcz 2016

Komitet redakcyjny

Sławomir Kaczmarek (przewodniczący)
Zygmunt Babiński, Katarzyna Domańska, Grzegorz Kłosowski
Andrzej Prószyński, Marlena Winnicka, Jacek Woźny
Ewa Zwolińska, Grażyna Jarzyna (sekretarz)

Recenzent

Robert Skobelski

Tłumacze tekstów serbskich

Mateusz Sokulski, Paulina Kolebska, Henryk Jaroszewicz
Justyna Fudala, Dominika Dossmann, Marta Chaszczewicz-Rydel,
Judyta Hlubek, Katarzyna Prokopowicz, Joanna Jaroszevska

Projekt okładki

Katarzyna Klonowska ArtStudio

Redaktor

Jagna Urbańska

© Copyright by Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego
Bydgoszcz 2016

Utwór nie może być powielany i rozpowszechniany w całości ani we fragmentach
bez pisemnej zgody posiadacza praw autorskich

ISBN 978-83-8018-095-6

Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego
(Członek Polskiej Izby Książki)
85-092 Bydgoszcz, ul. Ogińskiego 16
tel./fax 52 32 36 755, 32 36 729, e-mail: wydaw@ukw.edu.pl
<http://www.wydawnictwo.ukw.edu.pl>
Rozpowszechnianie tel. 52 32 36 730, e-mail: jarno@ukw.edu.pl
Poz. 1691. Ark. wyd. 31,2

Spis treści

Wstęp	9
Uvod	13
Monika Opiola Stosunki francusko-jugosłowiańskie w latach 1945-1956 w świetle dokumentacji francuskiej	19
Michał Kosman Polityka RFN wobec Jugosławii w latach 1949-1967. W cieniu doktryny Hallsteina	33
Dragan Bogetić Stosunki jugosłowiańsko-polskie w trakcie dwubiegunowego odprężenia (1971-1975). Determinanty wewnętrzne i międzynarodowe ...	46
Jacek Tebinka Wizyty Margaret Thatcher w Jugosławii w 1980 r. Polskie aspekty	58
Bojan Dimitrijević Stosunki wojskowe pomiędzy Jugosławią a Polską i Czechosłowacją w latach 1945-1948	71
Piotr Żurek Kwestia powojennych granic Polski i Jugosławii we wzajemnych relacjach obu państw (1945-1946)	81
Slobodan Selinić Ambasada jugosłowiańska w Polsce (1945-1949).....	105
Paweł Wawryszuk Działalność Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Belgradzie w latach 1945-1950	117

Tadeusz Wolsza

Polsko-jugosłowiańskie kontakty sportowe w dwudziestoleciu międzywojennym i w pierwszych powojennych latach (do 1950 r.).
Przykład sportu szachowego127

Aleksander Lasik

Volksdeutsche z Jugosławii w załodze SS w KL Auschwitz141

Milan Gulić

Jugosłowiańska emigracja kominformowska w Polsce154

Andrzej Zaćmiński

Działalność policji politycznej wobec Jugosłowian w Polsce i polskich „sympatyków” Tity w latach 1949-1956.169

Gordana Đurđev-Małkiewicz

Jugosławia we wspomnieniach polskich przesiedleńców z Bośni i Hercegowiny po II wojnie światowej184

Dragomir Bondžić

Protesty studentów w Polsce w marcu 1968 roku – perspektywa jugosłowiańska201

Nebojša Stambolija

Stosunki jugosłowiańsko-polskie w 1984 roku213

Momčilo Pavlović

Przemiany demokratyczne w Polsce w 1989 roku w prasie serbskiej224

Rade Ristanović

Obraz Lecha Wałęsy w prasie belgradzkiej 1980-1990245

Ewa Bujwid-Kurek

Współpraca dyplomatyczna państw pojugosłowiańskich i Rzeczypospolitej Polskiej w kontekście podpisanych aktów prawnych256

Zdzisław Biegański

Polsko-jugosłowiańskie relacje kulturalne w latach 1945-1948275

Joanna Szczutkowska

Współpraca kulturalna Polski z Jugosławią w dziedzinie kinematografii w latach siedemdziesiątych XX wieku296

Jasmina Milanović	
Historia Polski w serbskich podręcznikach do historii	314
Teresa Maresz	
Polsko-serbskie odkrywanie historii. Propozycja współpracy w zakresie edukacji historycznej	328
Danuta Jastrzębska-Golonka. Agnieszka Rypel	
Walka o Kozarę – 1942. Językowo-kulturowy obraz wojny w polskim przekładzie powieści Mladena Oljačy Kozara	351
Mariusz Guzek	
Czechosłowacko-jugosłowiańskie koprodukcje filmowe (i ich polska recepcja)	368
Milan Koljanin	
Współpraca organizacji kombatanckich Jugosławii i Polski w latach 1947-1968	385
Milutin Živković	
Miasta partnerskie Kraljevo i Zielona Góra. Przykład współpracy miast serbskich i polskich	396
Vladimir Lj. Cvetković	
Odnowienie jugosłowiańsko-polskich stosunków gospodarczych w latach 1954–1955	411
Maria Ewa Szatlach	
Polsko-jugosłowiańska wymiana handlowa 1945-1981. Problemy polskiego eksportu	423
Streszczenia	439
Sažeci	453
Abstracts	467

Slobodan Selinić

Ambasada jugosłowiańska w Polsce (1945-1949)

ABSTRAKT: W artykule przedstawiono jugosłowiańskich dyplomatów, którzy w omawianym okresie reprezentowali swoje państwo w polskiej stolicy. Zaprezentowano ich poglądy na ówczesną Polskę, warunki, w jakich pracowali, jak zmieniła się ich sytuacja za sprawą konfliktu Jugosławii i Kominformu, a także jak toczyło się życie partyjne jugosłowiańskich komunistów w Warszawie.

Słowa kluczowe: Jugosławia, Polska, Warszawa, ambasada, dyplomaci.

Po II wojnie światowej Polska zaliczana była przez komunistyczne władze jugosłowiańskie do grona tych państw, z którymi utrzymywano najlepsze stosunki. W czasie wizyty delegacji jugosłowiańskiej na czele z Josipem Brozem Tito w dniach 14-19 marca 1946 r. Jugosławia i Polska podpisały umowę o przyjaźni. Władze jugosłowiańskie postrzegały Polskę jako kolejny filar słowiańskiej współpracy na gruncie politycznym, wojskowym, gospodarczym i kulturalnym. W realizacji takiej polityki istotne miejsce przypadało jugosłowiańskim przedstawicielom dyplomatycznym w Polsce¹.

Jugosłowiańscy dyplomaci i ich praca

Od końca wojny do zerwania współpracy w 1949 r. funkcję ambasadorów Jugosławii w Polsce pełnili Božo Ljumović i Rade Pribićević. Ljumović był starym

¹ B. Petranović, *Istorija Jugoslavije 1918–1988*, t. III, Beograd 1988; S. Selinić, *Jugoslovensko-čehoslovački odnosi 1945–1955*, Beograd 2010; S. Selinić, D. Bajagić, *Jugoslavija i svet 1945–1950: hronologija*, Beograd 2010, s. 130-131; M. Sokulski, *Poljska kultura 1948.-1956. Perspektiva jugoslovenskog veleposlanstva u Poljskoj kao izraz legitimizacije vlastitog režima*, [w:] „Historijski zbornik” 2014, nr 2, s. 345–360; M. Pavlović, *Oblici saradnje zemalja narodne demokratije 1945–1948. godi-*